

Stevan Tontić

LASTIN REP

za Kajoko Jamasaki

Ponekad poželim da bar koje ljeto
Glav i slijep međ ljudima provedem,
Pa da u brišućem letu,
U krstoliku lastu preobražen,
Napustim zemni bedem.

Čitav život ometaju me
(I to je razlog mog očaja)
Napadno šarene i bučne stvari
Koje mi bombarduju uši i oči.
Količina primljenih čulnih bubotaka
Zadovoljila bi više naraštaja.
Mučenik mozak već ne može
Sve to da svari.

A meni je dovoljno samo to
Što sam dosad s uživanjem gledao
U zelene krošnje drveća,
U trešnje u cvatu,
Ili prosto – u vodu
Kojoj sam se tako ispovijedao.

Najsrećniji bijah dok sam šutke
Bacao u vodu – buć! buć! –
Svoje dragocjene bjelutke.

A sad bih zaista volio da osjetim
Kako je to biti glav i slijep,
I da ovdje ne ostavim dublji trag
Od onog koji munjevito ispiše
Lastin rep.

SMRT I JA

*Smrt nije izvan mene. Ona je u meni
od najprvog početka: sa mnom raste
u svakom času. (A. B. Šimić)*

Vidim, smrt se razrasta u meni.
Dobro se tu odomaćila,
Toplo joj je na mom ognjištu.
Ponekad, štaviše, veselo kokodače.
Prija joj što ne gundam protiv nje,
Već blago romorim braći i sestrama
O njenom prisustvu, sve jačem.

Ako se i čini da nije sa mnom
U svakom svome času,
Ona je živo prisutna
U mome napuklom glasu.

Kad moja voljena zajeca
Prepadnuta smrtnim sjajem
U mojim izbezumljenim očima,
Šapućem joj o tamnoj strani mjeseca,
Zovući je rodnim krajem.

Smrt je našla plodno tlo –
U meni ona cvjeta, buja...
Sve joj dopuštam, skrušen.

Možda se između njenih carinika
I moje zbunjene duše
Ugovaraju tajna mitarstva.

Smrt je samo prevodilja
Između dva nagluva carstva.

RAT, REDOVNO STANJE

Četiri godine držali su mi
Otvor duge cijevi
Na čelu
Spremni da svakog časa opale.

Četiri godine kinjili su me
Žeđu i glađu,
Prijetnjom da će mi silovati
Ćerkicu i ženu,
Spremni da svakog časa jurnu.

Pa zašto su to činili?

Bojali su se
Da ću ih iz svoje
Lude glave
Bombardovati takvim mislima
Koje bi ih mogle odvratiti
Od zla kojem su se zakleli.

Strahovali su
Da ću svojim riječima,
Prošvercovanim tajnim kanalima
U svijet koji ih smatra varvarima,
Mobilisati armiju slobodnih ljudi
Koja će ih sa zemljom spraviti.

Tako su slabi, jadni bili,
A tako se zvjerski junačili.

Četiri godine disao sam na škrge
Vazduh otrovan njihovim prisustvom.

Nisam mogao jasno da utvrdim
Ni ko su ni šta su,
Ni otkud dolijeću svi ti udarci.
Stalno su mijenjali maske i uniforme,
Čas su bili fašisti,
Čas opet humanitarci.

Kad je rat stao,
Ja sam se već prvog slobodnog dana
Za sto narednih godina nadisao,
I sad mi je svejedno
Kad ću umrijeti.

NEZAŠTIĆENI SVJEDOK

Ja sam nezaštićeni svjedok.

Sve što sam sudijama
Govorio o tim zlikovcima
U očekivanju poštene presude
I povratku pravde na zemlju,
Okrenulo se protiv mene.
Kao da se baš svi trude
Da me proguta tama.

Jer ja sam nezaštićeni svjedok.

Evo kako to biva:
Za svoju neopozivu riječ
O lokalnom vođi krvavih ruku
I lažima njegovih advokata,
Prebijen sam na mrtvo ime,
I danas me svojski tuku
U ovom miru ko usred rata.

Jer ja sam nezaštićeni svjedok.

A biva i ovako:
Za nepotkupljivo svjedočanstvo
O tome šta je sve ovdje radilo
To krvožedno poslanstvo,
Dobio sam zabranu ulaska
U tu demokratsku zemlju,
Što bi, zar ne (da mi je do toga)
Moglo i da mi laska.

Elem, zaštita koju sam naivno
Sa svih strana očekivao,
Koja mi je zvanično obećana,
Bijaše trula grana
S koje sam na nos pao.

NAGRADA ZA ŽIVOTNO DJELO

Dadoše mi nagradu za životno djelo
U mom krasnom zavičaju –
Priča mi stariji kolega –
A sve mi je to ličilo na opijelo.

Laudator je očito bio pročitao
(Ili mu je neko prepričao)
Tek jedan od mojih petnaest romana,
I dvije-tri od svih poema,
Navodeći – sve u šesnaest! – mišljenja
Raznih novinara i kritičara,
Ističući kako se veoma raduje
Što takvog više zemlja nema,
I što sam, svemu uprkos,
Još uvijek – živ.

(Zamalo da uskliknem:
Dživ! Dživ! Dživ!)

Sve bi to još išlo da me
Jedan od mrgodnih lokalnih vođa
Iz tzv. desnog spektra
Nije strijeljao očima kao da gleda
Opasnog političkog konkurenta.

Bijaše me već pomalo strah.
Poželjeh da, kako sam već blentav,
Prekratim tu ceremoniju,
Osjetivši kako se njegovi oštre
Da me javno, bez fantomki,
Udaraju i pljuju.